

Insulinepomptherapie; patchpomp

Een insulinepomp is een apparaatje om insuline toe te dienen.

De aanvraag van de pomp

- U hebt samen met uw diabetesverpleegkundige of internist besproken om over te gaan op pomptherapie.
- U wordt verwezen naar de diëtist voor het optimaal in kunnen schatten van het aantal koolhydraten in uw voeding, zodat u deze waarden kunt invoeren in uw pomp bij de maaltijd.
- U wordt verwezen naar de oogarts als de laatste controle langer dan 6 maanden is geleden.
- Een insulinepomp is geschikt voor een kleine groep patiënten. Het diabetesteam beoordeelt of u wel of niet in aanmerking komt voor deze behandeling. Er wordt besproken in het multidisciplinair overleg of u voldoet aan de gestelde criteria volgens NDF-richtlijnen; beheersing tellen van koolhydraten en techniek en motivatie.
- Na akkoord start pomp, maakt u samen met uw diabetesverpleegkundige een keuze voor een insulinepomp die het beste bij u past. Eventueel wordt er een proefpatchpomp geplaatst.
- Het aanvraagformulier wordt digitaal verzonden naar de groothandel.
- De groothandel controleert bij uw zorgverzekeraar of de pomp geleverd kan worden.
- Na akkoord zorgverzekeraar gaat de bestelling naar de firma en wordt de pomp bij u thuis geleverd.

De instructie van de pomp

- De pompfirma neemt contact met u op om een afspraak te maken voor een pompinstructie.
- Wanneer u de instructie heeft ontvangen gaat u eerst thuis "droog" oefenen met de pomp. Bijvoorbeeld: het veranderen van

de basaalstand en het geven van een bolus.

Laatste consult voor de start

- Alle handelingen worden nog een keer doorgenomen.
- De diabetesverpleegkundige vertelt u welke materialen u moet bestellen en waar u dat het beste kunt doen.
- Er wordt met de internist/technisch geneeskundige overlegd over de basaalstand en de overige instellingen bij het starten met de pomp.
- U kunt de maaltijdbolus berekenen aan de hand van de koolhydraatratio en de correctiebolus.
- De startdatum wordt bepaald.
- De bloedglucosewaarden kunnen de eerste dagen anders zijn dan u normaal gewend bent. En uw lichaam moet wennen aan deze manier van insuline toedienen.
- Wordt de langzaam werkende insuline normaal aan het eind van de middag of 's avonds gespoten, dan de avond voorafgaand aan het starten met pomptherapie de helft van de normale dosering spuiten.
- Wordt de langzaam werkende insuline altijd 's morgens gespoten dan stopt u daarmee op de dag van het starten met pomptherapie.

Het starten met de pomp

- U start bij voorkeur aan het begin van de week.
- U maakt de pomp startklaar en sluit deze aan.
- Vlak voor, en 2 uur na het inbrengen van een nieuw infuussysteem altijd bloedglucosecontrole! De naald kan mogelijk niet goed zitten.
- De eerste dagen moet u voor en na de maaltijden uw bloedsuiker controleren en is er regelmatig telefonisch contact met de

Almelo

Zilvermeeuw 1

Postbus 7600

7600 SZ Almelo

Hengelo

Geerdinksweg 141

Postbus 546

7550 AM Hengelo

 facebook.com/ZGTinfo

 twitter.com/ZGT_info

 linkedin.com/company/zgt

 youtube.com/user/ZGTinfo

 zgt.nl - zgt.nl/mijnzgt

diabetesverpleegkundige/technisch geneeskundige. De basaalstand, insuline gevoeligheid en de koolhydraatratio worden zo nodig bijgesteld.

Het vervolg

De eerste weken na de start heeft u een aantal keren contact met de diabetesverpleegkundige/technisch geneeskundige.

Als de pomp goed is ingesteld zijn de controles elke vier maanden bij de diabetesverpleegkundige of technisch geneeskundige of internist.

Bloedglucosecontrole

Bloedglucosecontrole doet u:

- Na plaatsing van een nieuwe patchpomp: 2 uur na het inbrengen.
- Dagelijks minimaal 4 keer, voor de maaltijden en voor het slapen.

Vervolgtraject pomp

Het diabetesteam beoordeelt of verlenging pomp zinvol is.

Punten die zijn besproken zijn:

- Patiënt komt gemaakte afspraken na.
- Patiënt leest maandelijks zijn pomp uit.
- Patiënt heeft kennis van koolhydraten middels elke 4 jaar consult diëtist.

Praktische informatie bij de patchpomp

Pomp

- Voorkom grote temperatuurverschillen.
- Insuline mag niet bevriezen. Stel de pomp ook niet bloot aan direct zonlicht.
- Zorg dat u uw huidige basaalstanden, insulinegevoeligheid en koolhydraatratio altijd ergens noteert voor het geval alle gegevens verloren gaan na een storing van de afstandbediening.

Voorraad thuis

- Patchpompjes.
- Insuline voor pomp (flacon 10cc of penfill).
- Insuline voor de insulinepen en naalden (12 mm).
- Batterijen.
- Voldoende zelfcontrolemateriaal.
- Glucagon (let op vervaldatum).

Naald

- Voor het plaatsen van de patchpomp hoeft u de huid niet te desinfecteren, alcohol droogt de huid uit.
- Voor het inbrengen van de naald van de patchpomp moet u de handen wassen met water en zeep.
- Onder normale omstandigheden kan een patchpomp twee a drie dagen op dezelfde plaats blijven zitten, maar maximaal drie dagen.
- Het advies is om twee uur na het inbrengen van een nieuwe patchpomp uw bloedglucose te controleren, zodat u zeker weet dat deze goed is ingebracht.
- Ontstaat er tijdens het aanprikken een bloedinkje in de patchpomp dan moet u een nieuw systeem nemen.
- Verwissel de patchpomp niet 's avonds na 20.00 in verband met de gebruikelijke extra bloedglucosecontrole twee uur na het verwisselen van het infuussysteem.
- Indien er regelmatig huidproblemen/infecties zijn en dit niet op te vangen is met betere hygiëne kan Bactroban® zalf gebruikt worden nadat de patchpomp is verwijderd.

Insteekplaats

- Doet de insteekplaats pijn, breng dan de naald op een nieuwe plaats in. Probeer zoveel mogelijk te wisselen.
- Wordt de huid rondom de naald rood, warm en gezwollen? Dan kan dat door een plaatselijke infectie komen. Breng dan een nieuwe naald op een andere plaats in.
- Gebruik geen geparfumeerde zeep of lotion op de huid van uw buik, maar ph

neutrale producten (bijvoorbeeld Bepanthencreme).

Insuline

Insuline verliest zijn werkzaamheid als het bevriest. Als dit gebeurt moet u de insuline weggooiden. Temperaturen tot 40 graden Celsius zijn geen probleem. Echter als de ampullen gedurende drie á vier weken op deze temperatuur zijn bewaard, begint het zijn werkzaamheid te verliezen en kunnen ze beter worden weggegooid. Stel de insuline in de ampul nooit bloot aan direct zonlicht, onafhankelijk van de temperatuur.

Reizen/vakantie

- Voordat u op vakantie gaat is het verstandig contact op te nemen met de internist of diabetesverpleegkundige.
- Sluit naast een reisverzekering een waarde verzekering af voor de pomp, indien nodig. Zie hiervoor kopje verzekering.
- Programmeer het telefoonnummer van de pompleverancier in uw telefoon.
- Neem een kopie van de huidige pompinstellingen mee.
- Neem de tweede pomp mee (eventueel te regelen via de firma, ruim van tevoren aanvragen!).
- Neem insuline mee in de insulinepennen (snel- en langwerkende insuline).
- Zorg voor voldoende reservematerialen, ook batterijen.
- Zorg voor voldoende insuline.
- Neem de pomphandleidingskaart of boekje mee.
- Zorg voor glucagon.
- Zorg voor een medische verklaring, waarin vermeld staat dat u een insulinepomp gebruikt.
- Bij vliegvakanties: vergeet niet de tijd van het vakantieland te programmeren.
- Meld meteen aan de douanemedewerker dat u een insulinepomp heeft. Pompen kunnen gewoon meegenomen worden door de poortjes (metaaldetectors), maar

niet door de röntgen scanapparaten (total body scanners). Vraag dan om gewone fouillering.

- Neem ORS mee om bij eventuele diarree en overgeven uitdroging te voorkomen. Dit is te koop bij de apotheek.
- Op wintersport: bescherm de pomp en het systeem tegen de kou door hem dicht bij uw lichaam te dragen.

Sporten/lichamelijke inspanning

- Controleer altijd voor het sporten de bloedglucose. Is deze boven de 15 mmol/l, zorg er dan eerst voor dat deze daalt met behulp van extra insuline voor u begint met het sporten. Zie hiervoor het zelfregulatieschema.
- Houd met sporten ook rekening met de duur en de intensiteit van de sport. Stel zonodig de tijdelijke basaalsnelheid in. Controleer na afloop ook altijd de bloedglucose en houd er rekening mee dat de geleverde inspanning nog uren kan nawerken met als gevolg een nachtelijk hypo. Ook hier kan de tijdelijke basaalsnelheid nuttig zijn.
- U kunt er ook voor kiezen om de bolus voorafgaand aan het sporten te verlagen.
- Op het strand: Bescherm uw pomp tegen zand, water en tegen hitte. U kunt er ook voor kiezen om de patchpomp een dag niet te dragen. U spuit dan elke twee tot vier uur een hoeveelheid snelwerkende insuline met de insulinepen. De hoeveelheid is afhankelijk van de basale insuline en de koolhydraten die worden genomen.

Verzekering

Vraag de leverancier waar u de diabeteshulpmiddelen besteld of zij garanderen dat u een nieuwe insulinepomp krijgt bij diefstal/verlies of als de pomp kapot is. Als dit niet gegarandeerd wordt dan is het verstandig om na te gaan of uw insulinepomp is verzekerd via uw lopende verzekering of dat u een aparte verzekering afsluit voor uw insulinepomp.

Dit kan bijvoorbeeld via DVN (diabetes Vereniging Nederland).

Ontregeling bloedglucosewaarden

Bij bloedsuikers hoger dan 15 mmol/L en lager dan 4 mmol/L moet er actie worden ondernomen.

Hoge glucosewaarden

Bij hoge bloedsuikers proberen de oorzaak van de hoge bloedsuikers te achterhalen.

Een mogelijkheid van de hoge bloedsuikers kan zijn door:

- Mechanisch probleem van de insulinepomp.
- Lege batterijen.
- Pompreservoir is leeg, is kapot of er zit lucht in het systeem.
- De patchpomp is losgeraakt, niet goed gevuld met insuline of doordat deze verstopt is.
- De patchpomp die los is geschoten, door een infiltraat bij de insteekplaats of doordat deze te oppervlakkig is ingebracht. Of de naald zit verstopt.

Overige oorzaken van een te hoge bloedsuikers kunnen zijn:

- Foutieve aanpassing bolus/basaal.
- Voedingsfouten.
- Minder lichaamsbeweging.
- Hormonaal (menstruatiecyclus).
- Verandering medicamenten.
- Ziekte, stress.

Maatregelen bij hoge bloedsuikers

- Bij braken contact opnemen met ZGT.
- Veel water drinken.
- Controleer of de bolusafgifte is gedaan: bolushistorie en dagtotalen bekijken.
- Check en vervang patchpomp.
- Corrigeer 1 keer de bloedsuiker via de boluscalculator.
- Na 2 uur opnieuw zelfcontrole bloedglucose.

- Als de bloedglucose niet is gedaald, dan met de insulinepen insuline spuiten; intramusculair met 12 mm naald via 2-4-6 regel.

Uitleg 2-4-6 regel:

2-elke 2 uur bloedsuiker meten

4-bloedsuiker >15 mmol/L 4 EH

snelwerkende insuline spuiten

6-bloedsuiker >20 mmol/L 6 EH

snelwerkende insuline spuiten.

- Bij blijvende onverklaarbare hoge bloedsuikers zo mogelijk ketonen meten (ketonen > 3 = bellen) en contact opnemen met polikliniek interne geneeskunde (zie contactgegevens).
- Na stabilisatie na 3-4 uur nogmaals de bloedglucose controleren.

Lage bloedsuikers

Bij lage bloedsuikers proberen de oorzaak van de lage bloedsuikers te achterhalen.

Een mogelijkheid van de lage bloedsuikers kan zijn door:

- Foutieve aanpassing bolus/basaal.
- Voedingsfouten.
- Meer lichaamsbeweging.
- Hormonaal (menstruatiecyclus).
- Verandering medicamenten.
- Ziekte, stress.
- Emoties.
- Wisselende insulineresorptie (sauna, zonnen, warm bad).
- Uitslapen zonder verandering van de basaalstand.

Maatregelen bij lage bloedsuikers

- Bij bloedglucose lager dan 3.6 mmol/L de basaal tijdelijk verlagen.
- 15 gram dextro of 25 ml onverdunde ranja drinken.
- Na 20 minuten opnieuw meten, als de bloedsuiker nog onder de 3,6 mmol/L is dan bovenstaande herhalen.
- Bloedglucose tussen de 4-6 mmol/L: dan 10-15gr langzame koolhydraten eten of de maaltijd nemen.

- Oorzaak hypo nagaan en eventueel oplossen.

Contactgegevens

Binnen kantooruren

Diabetes polikliniek

Ziekenhuislocatie Almelo,

telefoonnummer 088 708 43 51

E-mail: diabetespelizgt@zgt.nl

Ziekenhuislocatie Hengelo,

telefoonnummer 088 708 70 80

E-mail: diabetespelizgt@zgt.nl

Buiten kantoortijden

Centrale lijn ZGT voor spoed,

telefoonnummer 088 708 78 78.

Altijd telefonisch contact opnemen bij blijvende onverklaarbare hoge bloedsuikers en bij braken.

Bij een technische storing van de insulinepomp moet u bellen met de betreffende firma.

Check uw dossier op MijnZGT

MijnZGT is het patiëntenportaal van ZGT. U kunt op MijnZGT via uw computer, tablet of mobiel delen van uw medisch dossier inzien, persoonlijke gegevens checken, of bijvoorbeeld vragenlijsten invullen die wij voor u hebben klaargezet. Kijk voor meer info op: www.zgt.nl/mijnzgt.